

XXIII.

B e t æ n k n i n g

over

Forflag til Lov om Ret til fri præstelig Virksomhed indenfor Folkekirken.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 19de Februar 1864).

Det nedsatte Udvalg har beelt sig i et Fleertal (D a m, S. N. H a n s e n, H ø g s b r o, P. E. O l s e n og E. P e t e r s e n), som tilraa-der det ovennævnte Forflag, og et Mindretal (D r e s i n g og K r o g h), som fraraa-der det.)

Fleertallet betragter Forflaget som et nød- vendigt Tillæg til Loven om Sognebaandets Løsning. Det har nemlig viist sig, at denne Lov paa mange Steder i Landet ikke kan komme til Udførelse, fordi det er umuligt for dem, der af Samvittighedsgrunde ville benytte den, at finde en Sognepræst, de samstemme med, i en saadan Nærhed, at han i Virkeligheden kan blive deres Sjælesørger. Men har man een- gang erkjendt det for Enhvers naturlige Ret at vælge sin Sjælesørger, ikke efter den udvor- tes Beskikkelse, men efter den indre Samstem- ning, maa man ogsaa afhjælpe de fra den æl- dre Tid, da man gik ud fra Sognebaandets Nødvendighed, bestaaende Hindringer for, at denne Ret kan komme dem tilgode, som have ghyldig Trang til at benytte den. Det forelig- gende Forflag synes os at give et Bidrag her- til, og det med al fornøden Forsigtighed. Det tillader nemlig Sognebaandsløserne at søge en Præst, som de kunne føle sig troesenige med, blandt de yngre Mænd, der have fyldestgjort alle Folkekirkenes Betingelser for præstelig Virk- somhed, kun ikke den at være kaldede til et bestemt Sogn. Men ved Siden deraf kræver det, at han skal underkaste sig alle Folkekirkenes

Love og Forskrifter og gaaer det ud fra, at de vedkommende Menighedslemmer, foruden at svare de befalede Afgifter til deres Sognepræst, tillige maae lønne ham. Derved faaer Folke- kirken god Betryggelse for, at disse frie Præ- ster have den samme Dannelse og Tro som dens Sognepræster og ikke ville forholde sig fjendtlige imod disse, i hvis Tal de selv engang agte at optages, ligesom ogsaa for, at de ikke letfindig ville ønske Indvielse til en Gjerning, der ifølge den udvortes Usikkerhed kun kan bringe dem Savn og Anstrængelser. Heller ikke Me- nighedslemmer ville, uden hvor meget alvor- lige Grunde foreligge, bringes til at overse de med Benyttelsen af denne Ret forbundne be- tydkelige Pengeoffre. For end yderligere at sikke mod Misbrug kræver Forflaget, at den, der ønsker en saadan Præstevieelse, forinden skal have frigjort sig for Værnepligt i Linien.

En Deel af Fleertallet (S. N. H a n s e n og P. E. O l s e n) foretrækker imidlertid at gaae en anden Vej, nemlig at gjøre Fri- tagelsen for Værnepligt afhængig ikke som hid- til af Præstevieelsen, men alene af Kaldelsen til et bestemt Sogn. I hvert Fald vil dog den Fristelse til letfindig Brug af Præste- vieelsen, som kunde ligge i den dermed nu for- bundne fritagelse for Værnepligt, bortfalde. Forflaget indeholder end ikke nogen Bestem- melse om, at de frie Præster skulle have Ret til at benytte Folkekirkenes Prædikestole, men lader sig nøie med den Ret til at udføre de